

Vejen til en bedre verden - gennem bedre udvikling

Politikoplæg om udvikling- og bistandspolitik

**Af Danmarks Socialdemokratiske Ungdoms Internationale Udvalg
Marts 2007**

Indhold:

Kap. 1 – Indledning	s. 3
Kap. 2 – Koordination og prioritering	s. 3
2.1. For mange kokke.....	s. 3
2.2. EU skal koordinere det bilaterale udviklingsarbejde.....	s. 3
2.3. Ryd op i FN's organer.....	s. 4
2.4. Prioritering er nødvendigt.....	s. 4
Kap. 3 – Vejen frem for dansk bilateral udvikling	s. 4
3.1. Bistand på et anstændigt niveau.....	s. 4
3.2. Klar adskillelse af bistandens former.....	s. 5
3.3. Bistandens betingelser – god regeringsførelse?.....	s. 5
3.4. Langsigtede programmer og strategier.....	s. 6
3.5. Erhvervslivet skal bidrage, men ikke beriges.....	s. 6
3.6. Civilsamfundsopbygning og mikrofinansiering.....	s. 6
3.7. Den folkelige forankring.....	s. 7
Kap. 4 – En mere sammenhængende multilateral indsats	s. 7
4.1. Balance mellem bi- og multilateral bistand.....	s. 7
4.2. EU - Muligheden for en bedre udvikling.....	s. 8
Kap. 5 – Solidarisk handel og bæredygtig udvikling	s. 9
5.1. Handel og udvikling hænger sammen.....	s. 9
5.2. En ny og bedre verdenshandelsorganisation.....	s. 9
5.3. Bryd barriererne ned.....	s. 10
5.4. Sikkerhedsklausuler og præferenceaftaler.....	s. 10
5.5. Den europæiske landbrugspolitik.....	s. 11
5.6. Lighed for loven – også i den internationale handel.....	s. 11
5.7. Mere retfærdighed, tak.....	s. 12
5.8. Investeringer på menneskers vilkår.....	s. 13
5.9. Global beskatning.....	s. 13
Kap. 6 – FN's 2015-mål	s. 14
6.1. En mulighed for at udrydde fattigdom.....	s. 14
6.2. Uddannelse er en menneskeret.....	s. 15
6.3. Ligestilling er vejen til udvikling.....	s. 15
6.4. Sundhed i centrum.....	s. 15
Kap. 7 - DSU's arbejde for en bedre og lige verden	s. 16

Kapitel 1 – Indledning

Hver eneste morgen kunne aviserne skrive ”mere end 20.000 mennesker omkom i går grundet ekstrem fattigdom”. Men efter 11. september 2001 er fokus på fattigdom og underudvikling i Den tredje Verden desværre trådt i skyggen af krigen mod terror, hvormed man også negligerer de dybereliggende årsager til den globale ustabilitet.

Verden bliver nødt til at tage udviklingsudfordringerne i den tredje verden alvorligt. Særligt de rige lande må påtage sig et ansvar, for at hjælpe ulandene ud af den fattigdom, som ilandene gennem imperialisme og unfair handel ofte har bidraget til at skabe. Gennem en mere offensiv bistandspolitik, retfærdige handelsvilkår, en stærkere europæisk udviklingspolitik, reformer af FN, Verdensbanken og IMF - og ved at turde at prioritere opgaverne - tror DSU, at det kan lykkes at udrydde fattigdommen i det 21. århundrede.

I dette oplæg har vi forsøgt at sætte fokus på den globale ulighed. Visionen har været at skabe et idékatalog over politiske reformer, som DSU finder nødvendige i denne afgørende kamp mod den globale fattigdom. Særligt forsøges der at fokusere på Danmarks rolle heri. Vi håber at oplægget bidrager til debat og ideer i den videre kamp mod den globale ulighed.

Kapitel 2 – Koordination og prioritering

2.1. For mange kokke...

Udviklingsbistand og udviklingsarbejde gives og ydes i dag i overvejende grad med de bedste hensigter for øje. Vi er kommet langt siden den kolde krig, hvor udviklingsarbejdet skete med snævre magtpolitiske interesser for øje. I stedet er antallet af aktører i udviklingsarbejdet nærmest eksploderet: både de enkelte stater, NGO'er, EU, FN, Verdensbanken og IMF spiller en rolle i udviklingspolitikken. Der er uendeligt mange organisationer, interesser og metoder til at løse problemerne i ulandene og det skader ofte sammenhængen i indsatsen.

Kenya er et af de bedste eksempler på, hvordan mange forskellige stater og organisationer indbyrdes agerer ukoordineret og modstridende. Forebyggelsen af eksempelvis HIV/AIDS er blevet udført af mange forskellige organisationer, men også med meget forskellige mål for øje. Hvor fx DANIDA har haft projekter om sex-education, har kirkelige organisationer haft projekter om 'seksuel afholdenhed'. Den ukoordinerede indsats har dermed næppe forebygget HIV/AIDS effektivt blandt Kenyas mange fattige.

DSU anser udviklingsarbejde for nødvendigt, men er meget bekymret for den høje grad af tilfældighed og dårlige koordination, der præger indsatsen. Spørgsmålet er, om for mange kokke fordærver maden - eller om nogen skal koge kartofler, frem for at alle steger kød? DSU har derfor som førsteprioritet i udviklingspolitikken, at indsatsen koordineres bedre.

2.2. EU skal koordinere det bilaterale udviklingsarbejde

Alle EU's medlemsstater bidrager årligt med op imod 1% af landenes BNP til udviklingsbistand. Men da der hverken er nogen kontakt eller koordination mellem de enkelte donorlande, stritter de 25 landes indsats i tusinde forskellige retninger. Fx satser Danmark på områder som ”god regeringsførelse” og ”kvinders rettigheder”, mens andre europæiske regeringer har helt andre prioriteter. DSU vil meget gerne være med til at give

mange penge – og endnu flere penge – til ulandene, men pengene skal gives målrettet og koordineret, og ikke tilfældigt som det har været de sidste mange år.

DSU mener, at EU bør spille en koordinerende rolle i det bilaterale udviklingsarbejde. Gennem EU kunne man fx tildele de enkelte stater særlige ansvarsområder indenfor den bilaterale bistand. Samtidig kan man sikre en målrettet indsats i ulandene ved at ét medlemsland får ansvaret for at planlægge og koordinere EU-landenes samlede bilaterale bistand i ét enkelt uland. Dette vil medføre større helhed og koordination i EU's bistand.

2.3. Ryd op i FNs organer

Næsten alle verdens stater bidrager årligt til det multilaterale udviklingsarbejde, som primært FN står for. DSU anser FN som vital i udviklingsarbejdet, da kun FN har den nødvendige ekspertise og neutrale tilgang til udfordringerne. Men det er ikke kun den bilaterale bistand, der har syntes at være rodet og ukoordineret. FNs arbejde foregår i mere end 60 forskellige organer, der hver især har et snævert område med eget budget, egne medarbejdere og egne målsætninger. Dette gør at det er svært at fokusere udviklingsarbejdet og koordinere det med andre, bilaterale aktører. DSU mener, at FN er nødsaget til at gennemføre en reform af systemet, koordinere indsatsen internt og samtidig reducere dets antal af særorganisationer, der arbejder med udvikling.

2.4. Prioritering er nødvendig

Debatten om prioritering af bistanden har de sidste par år gået højt, især efter Bjørn Lomborg med sit Copenhagen Consensus Center startede en debat herom. Ifølge Lomborg er man nødt til at prioritere, når man kun har én pose penge – og at sige, at alt har topprioritet betyder reelt, at man ingen prioriteter har. Kritikerne indvender dertil, at man ikke kan prioritere mellem to lige nødvendige opgaver – fx malaria eller HIV - i et uland.

For DSU handler diskussionen om prioritering af bistandsmidlerne ikke alene om, hvorhenne pengene gør mest gavn, men i virkeligheden mere om i hvilken rækkefølge problemerne skal løses. For DSU handler prioritering om politiske valg, der indeholder nogle klare udviklingsmål for den tredje verden. DSU mener, at Danmark i FN-regi skal arbejde for at der tages hul på prioriteringsdebatten, således at både bi- og multilaterale donorer samlet set har klare mål for, hvordan vi vil udvikle verdens fattigste lande. DSU anser klar prioritering for at være afgørende for en mere målrettet udviklingspolitik.

Kapitel 3 – Vejen frem for dansk bilateral udviklingsbistand

3.1. Bistand på et anstændigt niveau

DSU anerkender, at bistand alene ikke er garant for udvikling. Bistanden er bl.a. nødt til at gå hånd i hånd med demokrati og bedre handelsvilkår, men det betyder ikke, at vi skal holde op med at yde bistand. Indtil 2001 var den danske ulandsbistand på 1% af BNP, hvorefter VK-regeringen har skåret bistanden ned til 0,83% af BNP. Men udover at skære i bistanden, bruges bistanden nu også til alt andet end udvikling: pengene er blevet omdirigeret til terrorbekæmpelse, katastrofehjælp og indirekte erhvervsstøtte til danske virksomheder. DSU mener, at Danmark som et rigt samfund skal vende tilbage til at yde minimum 1% af BNP i bistand. DSU finder det samtidig kritisabelt, at VK-regeringen ikke længere måler bistanden

efter bruttonationalproduktet, men efter bruttonationalindkomsten, således at borgerne får et misvisende billede af bistandens størrelse sammenlignet med tidligere tider.

DSU mener:

- At bistand alene ikke kan løse den tredje verdens problemer.
- At Danmark som minimum skal yde 1% af BNP i bistand og aktivt arbejde for at alle medlemsstater i EU opfylder samme målsætning.

3.2. Klar adskillelse af bistandens former

Der har desværre været meget brede rammer for, hvordan bistandskronerne kunne anvendes. I 2003 blev eksempelvis 360 mio. af bistanden brugt til 'stabilitet' i det sydlige Irak. DSU mener, at Danmark skal gå foran: ikke blot skal bistanden tilbage på 1%, men midlerne skal også målrettes humanitær hjælp og fattigdomsbekæmpelse. For at undgå kreativ anvendelse af bistanden skal der være en klar adskillelse mellem de forskellige formål, så det er tydeligt, hvad pengene går til. Det skal ikke være muligt at skære ned på HIV-bekæmpelse i Afrika til fordel for terrorbekæmpelse i Irak, uden det kan ses på budgettet.

DSU ønsker en genoplivning af MIFRESTA-rammen, der står for miljø, fred og stabilitet og som i 2003 blev afskaffet af VK-regeringen. MIFRESTA-rammen skal finansiere freds- og stabilitetsskabende aktiviteter som indsatsen mod terror, Det Arabiske Initiativ samt miljøstøtte til fattige lande, der ikke selv har ressourcer hertil. Med en genoplivning af MIFRESTA vil der igen være en klar skelnen mellem humanitær bistand og fattigdomsbekæmpelse på den ene side og demokratiudvikling og terrorbekæmpelse på den anden side. Danmarks udviklingsbistand på 1% kommer oveni denne indsats, således at MIFRESTAs gode formål ikke sker på bekostning af den fattigdomsorienterede bistand.

DSU mener:

- At MIFRESTA-rammen skal genoplives og fastsættes på 0,5 % af Danmarks BNP udover den etablerede udviklingsbistand på 1 % af BNP.
- At freds- og stabilitetsskabende aktiviteter, demokratiudvikling mv. skal finansieres gennem MIFRESTA og dermed klart adskilles fra den humanitære og fattigdomsorienterede indsats.

3.3. Bistandens betingelser – god regeringsførelse?

Mange donorstater har de seneste år stillet mange forskellige krav til ulandene for bistanden. God regeringsførelse er en af de betingelser, der oftest stilles som modkrav for bistand, for at undgå den udbredte korruption og ineffektivitet, der både mindsker bistandens virkning og bidrager til større mistro og håbløshed blandt den tredje verdens borgere.

Men disse krav har medført, at befolkningerne i diktaturstater er blevet afskåret fra bistand, fordi man ikke ønsker at støtte udemokratiske regimer. Alle mennesker har fortjent en værdig tilværelse uden fattigdom og krig. DSU mener, at dansk bistand skal fremme god regeringsførelse, men vi ønsker ikke at afskrive indbyggere i diktaturstater fra at få hjælp, blot fordi landets leder ikke ønsker demokrati. I de tilfælde skal bistanden gives direkte til befolkningen og lokalsamfundene, uden om regeringen.

DSU mener:

- At Danmark skal arbejde aktivt for god regeringsførelse i ulandene for at fremme bedre betingelser for udvikling.
- At den danske bistand ikke må afskrives fattige områder, der er plaget af dårlig regeringsførelse, men i stedet dirigere bistanden uden om staternes administration.

3.4. Langsigtede programmer og strategier

Bistandsprogrammerne bliver ikke kun gennemført uden koordination, men også uden langsigtede mål. Da bistandsorganisationerne ofte forpligtes til at fremvise konkrete resultater for brugen af bistandsmidlerne, er mange kortsigtede projekter blevet prioriteret frem for de langsigtede, hvor effekten først viser sig senere. Reel udvikling kræver opbygning af ulandenes kapacitet, uddannelsessystemer, sociale strukturer mv. Derfor er det afgørende, at bistandsindsatsen tager fat om roden på problemet, i stedet for blot at overfladebehandle dette, før pengene næste år flyttes til et nyt sted. DSU mener, at bistandsindsatsen som udgangspunkt skal gennemføres med langsigtede mål for at skabe reel udvikling.

3.5. Erhvervslivet skal bidrage, men ikke beriges

DSU mener grundlæggende, at det danske erhvervsliv kan og bør spille en aktiv rolle i udviklingspolitikken gennem samhandel og investeringer, der skaber en positiv spiral af flere jobs, bæredygtig lokal udvikling og politisk stabilitet. Desværre har der været kritik af den del af den danske bistand, som går til erhvervsfremmende samarbejde, da omkring halvdelen af bistanden er gået tilbage til virksomhedernes egne lommer. Derfor ønsker DSU at styrke, men omstrukturere erhvervslivets rolle i udviklingsbistanden. Som en del af den danske bilaterale bistand har vi Privat Sektor Programmet og Erhvervssektor Programmet. DSU ønsker, at Privat Sektor Programmet skal udfases og at der skal være et permanent stop for klausuler om købetvang af danske produkter i forbindelse med projektarbejde i ulandene.

Der er behov for, at også danske virksomheder foretager flere direkte investeringer i ulandene. Problemet i ulandene er ofte ikke manglen på investeringsmuligheder, men et usikkert investeringsklima, der kan medføre økonomiske tab for investorerne. Det er nødvendigt med risikovillig kapital. Derfor foreslår DSU, at bl.a. midlerne fra Privat Sektor Programmet overføres til en Risikopulje, som kan dække investeringstab for de danske virksomheder, der lider tab som følge af uroligheder, naturkatastrofer, statslig modarbejdelse mv. Ligeledes kan der i Danmark ydes skatteincitamentter til virksomheder, der er villig til at foretage direkte langsigtede investeringer i ulandene.

DSU mener:

- At der behov for dansk erhvervslivs investeringer i ulandene.
- At alle klausuler om køb af dansk-producerede produkter afskaffes.
- At Privat Sektor Programmet udfases og erstattes med en Risikopulje, der skal sikre flere danske direkte investeringer samt der.
- At der kan gives skatteincitamentter for at investere risikovillig kapital i ulandene.

3.6. Civilsamfundsopbygning og mikrofinansiering

DSU mener, at det er helt vitalt for udviklingen i den tredje verden, at bistanden fokuseres og koordineres. Danmark er en lille aktør, hvad angår bilateral bistand, og bør lade de store multilaterale donorer om de store prestigefyldte projekter og i stedet fokusere sin indsats i projekter, der kan opbygge og styrke civilsamfundene i ulandene. Lånemulighederne i

ulandene er desværre alt for ofte med til at fastholde de fattige i fattigdom, da de ikke har kapital til at etablere en forretning. Dette skal ændres for at skabe bedre økonomi og udvikling. Lettere adgang til lån via mikrofinansiering er et vigtigt redskab hertil, da det er en hjælp til selvhjælp. DSU mener, at mikrofinansiering er et område, hvor dansk udviklingspolitik med fordel kunne specialisere sig, da Danmark har erfaring med mikrofinansiering såvel som stærkt samarbejde med de lokale civilsamfund.

DSU mener:

- DSU mener derfor, at der bør fokuseres flere kræfter på de civilsamfundsopbyggende strategier.
- DSU ser et stort udviklingspotentiale i mikrofinansiering og mener, at Danmark skal arbejde for udbredelsen af denne bistandsform.

3.7. Den folkelige forankring

For DSU er det vigtigt, at udviklingsarbejdet forankres blandt den danske befolkning. Derfor er det trist, at regeringen har udsultet bistandsorganisationernes oplysningsarbejde. I stedet må danskerne nu i endnu højere omfang end før trækkes med flere og flere indsamlinger, hvis eneste formål er at legitimere et eget bidrag overfor Udviklingsministeriet. Dertil kommer de tåbelige forslag fra Udviklingsministeren om, at folkeliggøre den danske udviklingsindsats – bl.a. ved at lade en gruppe andenrangs kendisser udvælge bistandsprojekter i Ulla Tørnæs' koncept "Dilemma".

- DSU finder det afgørende, at de danske bistandsorganisationer varetager oplysningsarbejdet, der forener udviklingsarbejdet med almindelige borgere.
- DSU mener, at oplysningsbevillingen skal genindføres, så danskerne kan inddrages i den danske udviklingsindsats uden at blive rendt på dørene hver måned.

Kapitel 4 – En mere sammenhængende multilateral indsats

4.1. Balance mellem bi- og multilateral bistand

Den multilaterale bistand ydes gennem FN, EU, IMF og Verdensbanken – og dirigeres videre til en lang række forskellige organisationer, som arbejder med delområder indenfor udvikling. Behovet for en forbedring af koordinationen og organiseringen af FN's arbejde er slående. Men det er i den multilaterale indsats, at der er størst helhed i indsatsen, da midlerne samles og bruges langsigtet og koordineret på tværs af landegrænser. Derfor anser DSU den multilaterale bistand for at være afgørende for udviklingen i den tredje verden.

Desværre prioriterer mange stater den bilaterale bistand frem for den multilaterale, da de kan styre bistanden og bruge den som et politisk instrument overfor ulandene. DSU mener grundlæggende, at bistand skal ydes efter upolitiske hensigter – og ikke for at få favorable energiaftaler, byggekontrakter el.lign. DSU ønsker, at alle donorstater har en 50/50 fordeling mellem bilateral og multilateral bistand. Mens andre lande har fastholdt høje bilaterale bidrag, er Danmark et af de lande, der har haft en balance på 50/50 mellem den bi- og multilaterale bistand. Under den nuværende VK-regering har det dog ændret sig til en 60/40 fordeling.

DSU mener:

- At bistand skal gives uden særinteresser, hvorfor multilateral bistand er essentielt.

- At den multilaterale bistand skal prioriteres, således at Danmarks efterstræber en 50/50 fordeling mellem den bilaterale og multilaterale bistand.
- At der samtidig hermed arbejdes for omfattende reformer af de multilaterale indsatser for at sikre sammenhæng og koordination i udviklingsbistandens brug.
- At Danmark arbejder for en 50/50 fordeling blandt EU og andre donationer.

4.2. EU – en mulighed for bedre udvikling med beskæftigelsesindsatsen i centrum

EU's medlemsstater yder årligt over 30 mia. € i offentlig bistand til ulandene, hvoraf ca. 6 mia. € formidles gennem EU. Det bærende element i EU's bistandsarbejde er at bekæmpe fattigdom og integrere ulandene i verdensøkonomien. Hovedparten af EU's bistand ydes i form af gavebistand, der ikke skal tilbagebetales og Den europæiske Investeringsbank (EIB) stiller derudover en mængde lån¹ og investeringskapital til rådighed. Gennem ECHO² varetages EU's humanitære bistand, der yder støtte til nødhjælp samt forebyggende og efterfølgende indsatser. DSU foreslår, at alle udviklingsrelaterede indsatser samles under en hat, i EUida, så både den bi- og multilaterale indsats kan koordineres i EU.

EU kobler bistand og handel sammen i de såkaldte Economic Partnership Agreements (EPA), der er aftaler, der indgås mellem EU og modtagerstaten for EU's bistand og kobler bistanden direkte til graden af handel med EU. Både handelsvilkårene og forhandlingerne er ofte unfair og underkender samtidig WTO-forhandlingerne, hvor ulandene har mulighed for at danne fælles front i forhandlingerne. DSU mener, at EPA skal droppes til fordel for en afslutning af WTO's Doha-runde. Midlerne bør i stedet anvendes til toldfritagelse for stater, der lever op til krav om god regeringsførelse, menneskerettigheder mv.

DSU mener, at EU bør fokusere sin udviklingspolitiske indsats på beskæftigelsesprogrammer i den tredje verden, hvilket delvist gik under 80'ernes stærkt neoliberale periode. Beskæftigelse en af vejene til udvikling, da jobs både skaber vækst i samfundet og fordeler den rimeligt – og dermed er med til at bekæmpe fattigdom. Støtten skal målrettes projekter, der iværksætter offentlige arbejder i ulandene og bidrager til beskæftigelse over længere tid.

DSU mener:

- At der skal oprettes et egentligt EUida, der kan samle aktiviteterne i ECHO, koordinere egne og medlemsstaternes aktiviteter og sikre sammenhæng. EUida skal samtidig ses som et ønske om højere prioriterede bidrag fra medlemsstaternes side.
- At EU skal forlade tankerne om EPA-aftaler med modtagerlande, da disse underminerer afslutningen på Doha-runden i WTO-regi.
- At EU i stedet opretter toldfritagelsesordninger for ulande, der lever op til fastsatte krav om respekt for menneskerettigheder, god regeringsførelse mv.
- EU prioriterer beskæftigelsesprogrammer højt, da produktiv beskæftigelse er vejen til bekæmpe fattigdom og ulighed. EU skal forlade neo-konservatismens frygt for makroøkonomiske beskæftigelsesindsatser.

---

1. I 2004 ydede EIB lån for et beløb på 3,5 mia. €.

2. The Humanitarian Aid Office of the European Commission.

Kapitel 5: Solidarisk handel og bæredygtig udvikling

5.1. Handel og udvikling hænger sammen

DSU ser en klar sammenhæng mellem handel og udvikling, da handel skaber øget velstand og dermed grundlaget for udvikling. Men dette sker ikke blot ved at give markeds kræfterne frit spil, da markedet er godt til at skabe velstand, men dårligt til at fordele den retfærdigt eller tage hensyn til miljøet eller sociale forhold. DSU ønsker fair handel, ikke ureguleret frihandel, og anser derfor stærke sociale samfund, internationale institutioner og regulering af markedet som afgørende forudsætninger for fair handel og bæredygtig udvikling.

I det seneste årti er den internationale handel steget voldsomt, men en stigende ulighed er fuldt med og de fattigste lande er blevet mere marginaliserede økonomisk. DSU ønsker en ny udviklingsorienteret handelspolitik med tre overordnede mål: at alle lande bliver integreret i verdenshandelen, at velstanden fordeles mere retfærdigt samt at handelen foregår på menneskers vilkår, hvor der tages hensyn til miljø, sociale forhold mv. Fair handel kan dermed bruge markeds kræfterne som løftestang til at skabe udvikling, lighed og velstand.

DSU ønsker, at fair handel aftales og gennemføres multilateralt i forpligtende aftaler, primært i WTO. Ulandene kan i de internationale forhandlinger stå sammen, i stedet for at blive spillet ud mod hinanden af de rigere lande. DSU ønsker derfor, at bilaterale handelsaftaler erstattes af multilaterale regler. Derudover skal aftalerne indeholde fælles regler om miljø og sociale standarder, så landene ikke underbyder hinanden på disse forhold for at tiltrække virksomheder. Da mange ulande har svage industrier ønsker DSU, at handelsaftalerne skal give ulandene særlige fordele, sådan at de har en reel chance for at deltage i verdenshandelen. DSU ønsker, at EU går foran og stiller disse krav i de igangværende forhandlinger i WTO.

DSU mener:

- At handel er det bedste middel til at skabe velstand i ulandene.
- At verdenshandelen skal reguleres, så velstanden fordeles ligeligt og rimeligt og uønskede konsekvenser for de sociale og miljømæssige forhold undgås.
- At alle lande skal kunne deltage i verdenshandelen ved at give ulandene særlige fordele.
- At verdenshandelen skal aftales og reguleres af internationale handelsorganisationer, hvor ulandene kan stå sammen.
- At bilaterale handelsaftaler erstattes med multilaterale regler.
- At EU skal gå foran og sætte bæredygtig udvikling på dagsordenen i WTO.

5.2. En ny og bedre Verdenshandelsorganisation

Verdenshandelsorganisationen, WTO, er gennem mange år blevet udsat for heftig kritik, der anklager organisationen for at favorisere de rige lande, være ugennemsigtig og ensidigt fokuseret på de økonomiske sider af handel. Meget af denne kritik er rigtig, men WTO er den mindst dårlige løsning. Den internationale økonomi skal reguleres for at undgå monopoler og uønskede konsekvenser af frihandelen, som ulige fordeling og social dumpning. Når der ikke eksisterer fælles aftaler er det nemt for ilandene at spille ulandene ud mod hinanden, således at ulandene konkurrerer mod hinanden på lavere sociale og miljømæssige standarder. DSU mener, at det er nødvendigt og gavnligt med et multilateralt forpligtende samarbejde om handel og ønsker ikke at fjerne, men reformere WTO.

Ulandenes position i WTO skal forstærkes og udbygges. Ofte er ulandenes få forhandlere amatører i forhandlingerne med den vestlige verdens hær af højtuddannede diplomater og ved dårligt, hvilke konsekvenser de underskrevne aftaler har. DSU ønsker derfor, at de rige lande gennem en uafhængig fond skal være med til at betale for uddannelse af ulandenes embedsmænd og hold af permanente kontorer i WTO. Store dele af forhandlingerne foregår bag lukkede døre, hvor ikke engang alle lande har mulighed for at deltage og gøre sin mening gældende. Dette giver de vestlige lande en afgørende fordel i forhandlingerne. DSU ønsker derfor, at beslutningsprocesserne formaliseres mere for at skabe større åbenhed og indflydelse til alle lande. Bl.a. ønsker DSU, at alle lande demokratisk beslutter af hvem og hvordan ministerkonferencerne skal ledes.

5.3. Bryd barriererne ned!

En friere verdenshandel skaber øget velstand. Toldmure og andre handelshindringer er til skade for alle parter, også danske forbrugere, - men rammer især ulandene hårdt, da de holdes uden for de vestlige markeder. Derfor ønsker DSU, at barrierer for verdenshandelen fjernes, medmindre de skyldes reelle miljø og sociale standarder.

På sigt er målet, at verdens lande over tid kan handle på lige vilkår. Men hvis ulandenes egne industrier med ét skal konkurrere på helt lige vilkår med de industrialiserede landes, har de ingen chance for at overleve. Det er derfor afgørende at frihandelen i første omgang bliver asymmetrisk, således at ulandene på én gang får fuld adgang til de industrialiserede landes markeder og samtidigt får tilladelse til at opretholde en vis grad af beskyttelse af nationale industrier. Sådanne ordninger skal være midlertidige, så ulandene ikke gentager de fejl, som EU har lavet i form af opretholdelse af en støtteafhængig landbrugsindustri.

I takt med, at mange toldmure sænkes eller helt fjernes, indføres der ofte nye, ikke-toldmæssige barrierer for handelen, fx komplicerede krav om kemikalier eller miljø. Disse tekniske handelsbarrierer medfører ofte, at det bliver dyrere og sværere at handle – især for ulandene, der ikke har et stort embedsapparat. DSU ønsker, at de enkelte lande skal forpligtes til forsimpler og udveksle informationer om deres krav - samt basere disse på internationale standarder og videnskabelige argumenter således, at tekniske handelsbarrierer ikke bunder i et ønske om skjult protektionisme. Samtidig ønsker DSU, at fx miljøeksperter konsulteres, når rimeligheden af handelsbarriererne skal vurderes.

5.4. Sikkerhedsklausuler og præferenceaftaler

De nuværende ´sikkerhedsklausuler` giver lande mulighed for i en periode at indføre højere told og andre handelsbarrierer, hvis importen pludselig truer de lokale producenters eksistens. Sikkerhedsklausulerne kan dermed anvendes af ulandene til at afbøde bratte skift, der medfører fattigdom, men de rige lande anvender også reglerne til at redde truede industrier – til skade for ulandene og til trods for at disse har ressourcerne til at løse problemerne selv. DSU ønsker derfor, at sikkerhedsklausulerne indskrænkes til kun at kunne bruges af ulandene.

De eksisterende præferenceaftaler giver de rige lande mulighed for at tilbyde ulandene særligt lave toldsats. Desværre bruges præferenceaftalerne ikke i særligt vid udstrækning, da de konstant ændres af de rige lande, og der er knyttet et betydeligt bureaukrati til aftalerne, der gør det svært for ulandene at anvende dem. DSU ønsker, at præferenceaftalerne som udgangspunkt ændres fra at være bilaterale til at være multilaterale samt bliver flerårige forpligtende aftaler. Dermed giver præferenceaftalerne stabile handelsvilkår, hvilket vil gøre

det mere fordelagtigt for investorer at opbygge industrier i ulandene. Derudover bliver reglerne ensartede og baseret på internationale standarder, hvilket gør det lettere for ulandene at handle på fordelagtige vilkår.

De vestlige lande bruger i visse tilfælde præferenceaftalerne som et pressionsmiddel i WTO-forhandlingerne. De vestlige lande gør det vanskeligere for ulandene at stå samlet i forhandlingerne ved at tilbyde enkelte ulande gunstige præferenceaftaler eller annullere eksisterende aftaler. På sigt ønsker DSU derfor, at præferenceaftalerne afvikles og erstattes med generelt lavere toldsats for de varer, som ulandene eksporterer til de rigere lande.

5.6. Den europæiske landbrugspolitik

EU er verdens største bistandsdonor, men har samtidig en landbrugspolitik, som hæmmer den økonomiske udvikling i ulandene, hvor landbrug beskæftiger 70 % af befolkningen. EU giver i dag både økonomisk eksportstøtte til sine landmænd samtidig med, at der er høje toldmure for landbrugsvarer produceret uden for EU. Dermed holder EU ikke blot ulandene uden for det europæiske marked, men giver også europæiske landmænd en konkurrencefordel i resten af verden. Dermed opstår den absurde situation, at EU er en af verdens største eksportør af sukker til trods for, at produktionsomkostninger i EU er tre gange så høje som i Mozambique – og at de kyllinger, som købes i Ghana, er produceret i EU. DSU ønsker, at den europæiske landbrugspolitik omlægges, således at EU ikke fortsat giver med den ene hånd og tager med den anden.

DSU ønsker, at landbrugsproduktionen i EU kommer til at ske på linje med de globale markedsvilkår. DSU ønsker, at EU over en tiårig periode skal åbne sine markeder for ulandene ved at gradvist fjerne sine toldmure på fødevarer. Derudover skal den direkte økonomiske støtte til europæiske landbrug nedtrappes over en årrække, hvor midlerne i stedet bruges til uddannelse og forskning samt målrettede beskæftigelses- og udviklingsprogrammer i de berørte europæiske landbrugsområder.

DSU mener:

- At en uafhængig fond skal finansiere ulandenes diplomater i WTO.
- At beslutningsprocesserne i WTO skal gøres mere åbne og demokratiske, så alle lande får mulighed for at gøre sin stemme gældende.
- At toldmure og andre handelshindringer er skadelige og skal fjernes.
- At ulandene i en længere periode får fuld adgang til de vestlige markeder, men gerne må beskytte deres egne svage industrier.
- At tekniske handelshindringer gøres nemmere at håndtere.
- At handelshindringer kun tillades, hvis de bundes i reelle miljøkrav og sociale standarder – og ikke skjult protektionisme.
- At 'sikkerhedsklausulerne' kun må anvendes af ulandene.
- At præferenceaftalerne bliver multilaterale, ensartede og flerårige, så ulandene reelt kan udnytte dem.
- At EU afvikler sine uretfærdige toldmure og eksportstøtte til landbruget.

5.7. Lighed for loven – også i den internationale handel

WTO's tvistbilæggesystem er garanten for den internationale retsorden, da det kan afgøre stridigheder og idømme sanktioner til lande, der ikke overholder handelsaftalerne. Systemet kan bruges af især ulandene til at få de store lande til at overholde reglerne. Desværre udnyttes systemet alt for ofte af dygtige jurister til at finde smuthuller i reglerne, og ulandene mangler ofte juridisk kompetence til at føre de indviklede retssager. DSU ønsker systemet forbedret, så det bliver mere retfærdigt og bedre kan bruges af ulandene. Bl.a. skal der stilles juridisk kompetence til rådighed for fattige ulande, både til at føre konkrete sager, men også til at overvåge, hvilke handelsbarrierer deres eksportører støder ind.

Et land, der dømmes skyldig i at have overtrådt WTO-reglerne, kan i dag selv vælge mellem forskellige former for sanktioner, herunder at de betaler kompensation i form af bedre markedsadgang eller accepterer, at den anden part indfører handelssanktioner som straf. Dette er ikke til ulandenes fordel, da de fx ikke altid kan bruge muligheden for straffold, uden at ramme dem selv og deres egne industrier, der er afhængige af importen. DSU ønsker derfor, at den forurettede part får lov til at vælge, hvilken sanktion, der skal gælde og samtidig får udbetalt erstatning for den skade, de har lidt i den periode, sagen blev behandlet.

5.8. Mere retfærdighed, tak!

Afgørelser i tvistbilæggesorganet gælder i dag kun for de lande, der er parter i tvisten og bliver ikke automatisk ophøjet til 'lov'. Hvis fx Brasilien skulle vinde en sag over USA om bomuldsproduktion vil afgørelsen ikke gælde for alle de andre bomuldsproducerende lande, der lider skade. DSU ønsker, at dette ændres, således at afgørelserne gør sig gældende for alle WTO's medlemslande og at afgørelserne derudover danner præcedens for lignende sager.

I de seneste år har der været en række absurde sager i WTO's tvistbilæggesystem, hvor private virksomheder lægger sag an mod ulande for at indføre skrappe miljøkrav. De nuværende regler for 'erstatning ved ekspropriation' var tænkt som et berettiget forsvar mod pludselige nationaliseringer, men er reelt formuleret så vagt at de dækker mange regeringstiltag, der påvirker profitten negativt, fx ved en strengere kemikalielovgivning eller strejker. DSU ønsker at det gøres umuligt for private investorer, at kræve erstatning af ulande for tabte fortjeneste, når dette skyldes forhøjede sociale eller miljømæssige standarder.

Da der ikke eksisterer internationale konkurrenceregler, er den internationale handel i stigende grad præget af monopol og karteldannelser. Dette medfører højere priser og konkurrenceforvridende adfærd, der i høj grad rammer ulandene fx ved, at et multinationalt firma sænker priserne for at få lokale konkurrenter til at gå konkurs – og derefter hæver sine priser igen. Det har vist sig svært, at få ilande såvel som ulande til at tage internationale konkurrenceregler op i WTO-regi, da mange andre 'tunge' emner endnu ikke er løst. DSU ønsker, at ulandene som alternativ får direkte mulighed for at køre konkurrencesager i det land, hvor virksomheden har sit hovedkvarter. I Vesten, hvorfra de største virksomheder ofte stammer, har man ofte stærke konkurrencelovgivninger, som ulandene kan udnytte.

DSU mener:

- At der skal stilles juridisk kompetence til rådighed for ulandene i WTO's tvistbilæggesystem.
- At sanktionerne i tvistbilæggesystemet gøres mere retfærdigt for ulandene, så sanktionerne ikke rammer dem selv og de får udbetalt økonomisk kompensation.
- At afgørelser i tvistbilæggesystemet gælder for alle lande og alle lignende sager.

- At private virksomheder ikke kan føre sag mod ulande, der forhøjer deres miljømæssige og sociale standarder.
- At ulande får mulighed for at føre sager mod virksomheder, der bedriver konkurrenceforvridende adfærd, i virksomhedens hjemland.

5.9. Investeringer på menneskers vilkår

Mens ulandene kan tilbyde virksomhederne billig arbejdskraft, kan virksomhederne tilbyde arbejdspladser, ny teknologi og økonomisk fremgang. Udenlandske investeringer er nødvendige for at skabe velstand i ulandene. I dag er de private udenlandske investeringer i de fattigste lande forsvindende små og investeringerne sker ofte på bekostning af sociale og miljømæssige forhold. Virksomhederne fører derudover ofte overskuddet ud af landene, således, at de ikke får del i den økonomiske fremgang. Denne situation skal ændres og derfor ønsker DSU en multilateral investeringsaftale til gensidig fordel for ulandene og investorerne, så de udenlandske investeringer i ulandene bliver større samtidig med at ulandene får flere fordele og social dumping undgås.

DSU ønsker, at de talrige bilaterale investeringsaftaler erstattes med én multilateral, da ulandene ved at forhandle samlet kan opnå en større indflydelse og bedre forhold. Aftalen skal give investorerne bedre beskyttelse og adgang for deres investeringer. Ved at give investorerne sikkerhed mod korruption, statsovergreb og nationaliseringer vil det blive mere sikkert at investere i ulandene. Til gengæld skal det være muligt for ulandene i en begrænset periode at kontrollere investeringerne, således at de også kommer landet økonomisk til gavn, fx ved regler om køb af lokale input og lokalt medejerskab.

En multilateral investeringsaftale skal desuden være et redskab til at sikre, at investeringerne ikke sker for enhver pris. Mange regeringer er parate til konstant at underbyde hinanden på arbejdstagerrettigheder og miljø for at tiltrække de attraktive udenlandske investeringer. Således skal aftalen medvirke til at forhindre social dumping ved at opstille fælles minimumsstandarder og sociale forpligtigelser for investorerne. Ligeledes skal ulande under opbygning have lov til at foretage skattemæssige begunstigelser for at kunne opbygge virksomheder og tiltrække nødvendig kapital.

5.10. Global beskatning

DSU mener ikke, at de globale problemer kan løses bæredygtigt uden en global beskatning. For at sikre en bæredygtig udvikling har ulandene brug for ressourcer, især økonomisk - men i dag er den vestlige udviklingsbistand stadig lille og bruges ofte som pressionsmiddel i WTO-forhandlingerne. De internationale organisationer, fx IMF, finansieres i dag af de rige lande, hvilket skaber en stor afhængighed, som giver disse lande utrolig stor indflydelse på den førte politik. DSU anser en global skat som nødvendig for, at kunne give ulandene flere ressourcer og sikre stærke og uafhængige internationale organisationer.

DSU ønsker en global beskatning på international handel med varer og tjenesteydelser. Skatteprocenten skal sættes til 0,5% for ikke at påvirke handelen nævneværdigt, men samtidig skabe midler til at realisere de udviklingspolitiske mål. Der skal indføres en nedre grænse for, hvornår et land skal betale handelsskatten, således at de fattigste lande ikke rammes, og skatten samtidigt får en omfordelende virkning. Da der i forvejen eksisterer told og handelsmyndigheder i alle lande, vil skatten være relativ nem at administrere retfærdigt.

DSU er derudover åben over for den såkaldte Tobin-skat, der pålægges internationale valutatransaktioner. Tobin-skatten vil både medføre enorme økonomiske midler og en stabiliserende virkning på verdensøkonomien. Skatteindtægterne skal anvendes til at fordele verdens velstand mere retfærdigt og sikre udvikling i de fattigste lande.

DSU mener:

- At der skal laves en international investeringsaftale, der giver private investorer bedre adgang, forhindrer social dumping og giver ulandene flere økonomiske fordele.
- At ulandene får mulighed for at stille krav til private investorer, så de også får andel i den økonomiske fremgang.
- At ulandene får mulighed for at tiltrække private investorer gennem lavere skat.
- At en global skat er nødvendig for at sikre uafhængige internationale organisationer, skabe en mere retfærdig fordeling i Verden og tilvejebringe økonomiske midler til udvikling i ulandene.
- At der skal indføres en global skat på 0,5% på international handel med varer og tjenesteydelser. De fattigste lande skal være undtaget for denne skat.
- At der på sigt skal arbejdes for en såkaldt Tobin-skat på internationale valutatransaktioner.

Kapitel 6: FN's 2015 mål

6.1. En mulighed for at udrydde fattigdom

Det er nu over seks år siden afholdelsen af FN's årtusindekonference, hvor verdens ledere og beslutningstagere opsatte otte mål for udvikling i den tredje verden, som skulle være nået inden år 2015. De otte 2015 mål er:

- 1) Bekæmpe ekstrem fattigdom og sult.
- 2) Sikre grundskoleuddannelse for alle.
- 3) Fremme ligestilling og styrke kvinders rettigheder.
- 4) Mindske spædbarns- og børnedødeligheden.
- 5) Mindske moderdødeligheden.
- 6) Standse udbredelsen af HIV/Aids, malaria og andre sygdomme.
- 7) Sikre miljøvenlig og bæredygtig udvikling.
- 8) Opbygge et globalt partnerskab for udvikling.

2015 målene er enestående, fordi de er klart formulerede med en fast deadline og fordi alle medlemslande har lovet at efterleve dem. Ingen er i tvivl om, at det er muligt at nå målene, hvis de rige lande giver den fornødne bistand. Det betyder, at vi er den første generation, der har muligheden for at udrydde fattigdom og skabe en bedre og mere lige verden.

Imidlertid viser statusrapporterne fra FN, at man er langt fra at opfylde målene - og på flere områder går det endda den modsatte vej. Mens der er fremskridt mange steder i Asien, sækker Afrika langsomt bagud. 1,3 mia. mennesker lever stadig for under 1 dollar om dagen. DSU mener, at en mere lige og retfærdig verden er i alles interesse - især når det kommer til at reducere fattigdommen og standse udbredelsen af dødelige sygdomme. Derfor opfordrer DSU verdens ledere til at gå fra ord til handling.

DSU vil også selv gå fra ord til handling. I efteråret 2006 og foråret 2007 indgår DSU i et tværpolitisk projekt om 2015 målene med SFU, RU, KDU, VU og KU sammen med FN's udviklingsprogram for at sætte fokus på 2015 målene blandt den danske ungdom og dermed vise, at målet om en retfærdig verden på nogle områder kan gøres på tværs af partiskel.

6.2. Uddannelse er en menneskerettighed LL

Alle mennesker har ret til en uddannelse. Alligevel er der stadig 103 mio. børn der ikke går i skole. Derudover er uddannelse et af de vigtige elementer for at sikre langsigtet udvikling i ulandene, da det både sikrer større oplysning og bedre økonomisk udvikling. Andelen af unge i ulandene udgør over halvdelen af verdens befolkning og denne generation skal gives en bedre fremtid end deres forældre. Derfor er målet om at sikre grundskoleuddannelse til alle afgørende. Uddannelse sikrer oplysning om rettigheder og mulighed for bedre jobs. Målet om uddannelse har stor betydning for opnåelsen af de andre 2015 mål, da uddannelse både giver større ligestilling og bedre oplysning om sundhed, hvilket kan reducere børne- og moderdødeligheden såvel som HIV/AIDS og andre smitsomme sygdomme. DSU mener, at bistandsmidlerne skal prioriteres for at sikre gratis adgang til uddannelse i ulandene.

6.3. Ligestilling er vejen til udvikling

Verden er altså ikke alene skæv mellem rige og fattige, men også mellem mænd og kvinder. Mange steder i verden er der store problemer med ligestilling blandt kønnene. Bl.a. udgør pigerne 60% af de børn, der ikke kommer i skole, og kvinder tjener tre fjerdedele af, hvad mænd tjener. Dette medfører ikke kun, at kvinderne lever under kummerlige forhold, men også ulandene mister økonomisk vækst, da kvinderne helt eller delvist er afskåret fra at deltage i uddannelse og samfundsproduktionen. Samtidig er oplysning af kvinderne afgørende for at mindske udbredelsen af smitsomme sygdomme. Derfor er det vigtigt, at målet om at styrke kvinders rettigheder og fremme politisk, økonomisk og social ligestilling opnås. DSU mener, at ligestilling skal prioriteres højt, tænkes ind i alle danske udviklingsprojekter og indgå som krav for danske bidrag til multilaterale udviklingsprojekter.

6.4. Sundhed i centrum

Manglen på sundhedsbehandling betyder, at levealderen i nogle ulande er på hastigt tilbagegang. I fx Botswana er levealderen faldet fra 61 år i 1987 til 38 år i 2003, fordi 37% af alle mellem 15 og 49 år er smittet med HIV. Men også almindelige sygdomme kan være dødelige, fordi der sjældent er et velfungerende sundhedssystem – specielt hvis man tilhører den fattige del af befolkningen, som ikke kan betale for behandlingen. DSU mener, at sundheden skal forhindres gennem basale foranstaltninger som adgang til rent drikkevand, sund ernæring, sanitet, adgang til klinikker og billig medicin.

Hver sjette sekund smittes et mennesket med HIV og hvert tiende sekund dør et menneske af AIDS. Dermed er HIV/AIDS en af de største barrierer for udvikling, da netop den unge generation rammes af sygdommen og dermed mindsker den arbejdsdygtige befolkningen drastisk. DSU stiller sig kritisk over for den voksende internationale modstand mod prævention fra bl.a. USA og de katolske lande og mener i stedet, at løsningen ligger i både oplysning om HIV/AIDS og adgang til prævention. I dag når forebyggelsesprogrammer kun ud til en femtedel og der er en omfattende mangel på præventionsmidler. Derfor skal støtten målrettes gratis prævention samt seksualundervisning, der sikrer, at unge får kendskab til seksuelt overførte sygdomme og hvordan smitte kan hindres. Derudover ønsker DSU gratis klinikker, så alle kan lade sig teste og komme under behandling.

Kapitel 7 – DSUs arbejde for en bedre og lige verden

De politiske initiativer i dette oplæg står ikke alene i DSU's kamp mod den globale fattigdom og ulighed. Der er også behov for at DSU engagerer sig i handling såvel som ord. Derfor er DSU's strategi tostrengt – både politisk og organisatorisk - og i praksis viser DSU's vilje til udvikling af den tredje verden.

Derfor vil DSU:

- I samarbejde med Uganda Young Democrats styrke og udbygge samarbejdsprojektet, der sætter fokus på HIV/AIDS, Internt fordrevne flygtninge mv.
- Fortsætte det stærke samarbejde DSU har med vores socialdemokratiske søsterorganisation JSDB (tidligere JBL) i Bolivia. Arbejdet skal omfatte organisationsudviklende projekter, der har til formål at styrke unge menneskers deltagelse i demokratiet og civilsamfundet.
- Arbejde for styrkelse af de demokratiske processer i Libanon med vores libanesiske søsterorganisation, PYO, der mere end nogensinde har brug for støtte til demokratiske reformer i Libanon. Støtten skal være politisk såvel som økonomisk.
- Fortsætte sit arbejde i Hviderusland imod det undertrykkende Lukashenko-regime. DSU tager arbejdet i Hviderusland meget seriøst og vil fortsætte sit stærke engagement for demokrati til den hårdtprøvede hviderussiske befolkning.
- Fortsat arbejde for forsoning på Balkan, på trods af de svære betingelser VK-regeringen har gjort ved afskaffelsen af MIFRESTA-puljen. Arbejdet på Balkan er i disse år særligt vigtigt at fastholde, idet regionen pt. står ved en korsvej mellem fred eller fortsat uro.
- Arbejde for etablering af projektarbejder i Asien til styrkelse af lønmodtageres rettigheder i samarbejde med den danske fagbevægelse.
- Styrke sine samarbejdsrelationer til de danske NGO'er, der arbejder for udvikling i den tredje verden.
- Arbejde for at medlemmer af DSU kan udsendes til aktivt projektarbejde i verdens fattigste lande.